

حضرت عبدالبهاء میفرمایند:

"مسئله تربیت اطفال را بسیار اهمیت بدهید زیرا این اساس شریعت الله است و پایه و بنیان دین الله"

مجموعه آثار مبارکه درباره تربیت بهائی ص ۴۳

عنوان: تعلیم و تربیت عمومی

قسمت روحانی

- ۱- مناجات شروع
- ۲- مناجات دوم
- ۳- نصوص مبارک حضرت بهاءالله
- ۴- لوح مبارک حضرت عبدالبهاء
- ۵- نصوص حضرت عبدالبهاء

قسمت اداری

- ۶- گزیده ای از توابع حضرت ولی امرالله
 - ۷- حکایت
 - ۸- مشارکت عمومی در امر تربیت
 - ۹- شور و مشور
- چگونه میتوانیم در امر خطیر تعلیم و تربیت مشارکت نمائیم؟

قسمت اجتماعی

- ۱۰- برنامه نونهالان و نوجوانان
- ۱۱- تنفس و پذیرایی
- ۱۲- مناجات خاتمه (به نیت موفقیت دانش آموزان در سال جدید تحصیلی)

یاران روحانی

با تقدیم تحیات امنع ابھی

سال جدید تحصیلی را آغاز میکنیم؛ در حالی که از درگاه جمال اقدس ابھی ملتسمیم که سالی مشحون از موفقیت برای تمامی دانش آموزان عزیز رقم خورد. در این برنامه بر آنیم که ضمن زیارت آثار مبارکه که بیانگر اهمیت تعلیم و تربیت است به تأمل پردازیم که چگونه میتوانیم در امر خطیر تعلیم و تربیت عمومی مشارکت نمائیم.

در قسمت مناجات خاتمه نیز دست به دعا میشویم و ملتسمانه موفقیت در تحقق این نیت را از درگاهش مسئلت می نمائیم

در جمیع مراحل حیات تأئید یارتان باد

الها معبودا ملکا

حمد و ثنا سزاوار تو است چه که از مشتی تراب خلق را خلق فرمودی و گوهر بینش و دانش عطا نمودی. ای کریم از تو میطلبیم آنچه را که سبب حیات ابدی و زندگی سرمدیست ما را محروم منما. وجود از جودت موجود او را از طراز عنایت منع مفرما و کلّ را به تجلیات انوار تیر توحید منور گردان. لك الامر في المبدأ و المعاد و لك الحكم يا مالك الایجاد و مالك العباد.

ادعیه حضرت محبوب ص ۳۲۸

هوالله

ای خداوند مهربان این اطفال نازنین، صنّع دست قدرت تو اند و آیات عظمت تو؛ خدایا این کودکان را محفوظ بدار؛ مؤید بر تعلیم کن و موفق به خدمت عالم انسانی فرما. خدایا این اطفال دُرّدانه اند؛ در آغوش صدف عنایت پرورش ده. تویی بخشنده و مهربان.

هوالله جلد دوم ص ۱

نصوص مبارکه حضرت بهاءالله

"آنچه از برای اطفال در مقام اول و رتبه اولیه واجب و لازم است تعلیم کلمه توحید و شرایع الهیه است؛ چه که من دون آن خشیه الله حاصل نمیشود و در فقدان آن صد هزار اعمال مکروهه غیر معروفه و اقوال غیر طیبه ظاهر میگردد... ۱"

"انسان به مثابه پولادی است که جوهرش مستور است؛ به ذکر و بیان و نصیحت و تربیت، جوهر آن ظاهر و هویدا گردد و اگر به حال خود بماند، زنگ مشتتهیات نفس و هوی او را معدوم سازد. ۲"

"همت را بر تربیت اهل عالم مصروف دارید که شاید نفاق و اختلاف از مابین امم به اسم اعظم محو شود و کل اهل یک بساط و یک مدینه مشاهده شوند. ۳"

نهالهای مغروسه را باید تربیت نمود تا معتدل شوند و به بزرگی برسند. حکیم حاذق به مثابه ابر نیسان است و مانند آفتاب؛ اول به اندازه عطا نماید و ثانی به مقدار اشراق کند. ۴"

"امروز تربیت اطفال و حفظ ایشان از سید اعمال نزد غنی متعال مذکور؛ اگر چه در ظاهر زحمت است، ولکن سبب ظهور راحت ابدی بوده و هست. ۵"

"قلم اعلی کلّ را وصیت فرمود به تربیت اولاد و اطفال. در اشجار ملاحظه نمائید؛ قبل از پیوند ثمرش قابل ذکر نه و بعد از آن ظاهر می شود آنچه که شایسته"

تعریف است. شجر که از نبات محسوب است، بتربیت جزئی باین مقام فائز؛ حال در اشجار وجود تفکر نمائید؛ اگر به تربیت مربی حقیقی فائز شوند، به اصلاح عالم توجه نمایند. ۶.

۱- مجموعه آثار مبارکه درباره تربیت بهائی ص ۱۲

۲- مجموعه آثار مبارکه درباره تربیت بهائی ص ۱۱

۳- مجموعه آثار مبارکه درباره تربیت بهائی ص ۹

۴- پیام آسمانی جلد ۲ ص ۹۵

۵- مائده آسمانی جلد ۸ ص ۷۷

۶- آیات الهی جلد ۱ ص ۲۹۳

لوح مبارک حضرت عبدالبهاء

ای یاران الهی، حضرت رحمن انسان را به جهت تزیین عالم امکان خلق فرمود تا به انواع بخشایش یزدانی، جهان آفرینش را آرایش دهد و حقیقت انسانیه مانند سُرجِ رحمانیه محفل امکان را آئینه انجمن بالا نماید. این معلوم است که اعظم مواهب یزدان پاک، دانش و دانائی است و علم و فضل از فیض عالم آسمانی؛ پس باید احبای الهی چنان شوق و همتی در ترویج علم و عرفان و معارف مبذول دارند که در اندک زمانی طفلان دبستان، ادیبان انجمن علم و عرفان شوند. این خدمت به آستان یزدان است و از اوامر قطعی حضرت رحمن...

مجموعه آثار مبارکه درباره تربیت بهائی ص ۵۷

گزیده ای از توافیق حضرت ولی امرالله

"حضرت بهاءالله تعلیم و تربیت را یکی از عوامل اساسیة مدنیت حقیقی دانسته اند و برای این که تعلیم و تربیت مناسب و لایق و پر نتیجه و ثمر باشد، باید شامل و کامل باشد و نه تنها جنبه جسمانی و فکری انسان بلکه جنبه های روحانی و اخلاقی را نیز در برگیرد." ۱

"حضرت ولی محبوب امرالله بی نهایت از استحضار بر موفقیت مؤسسه جهت تعلیم و تربیت اطفال سرخ پوست مسرور و مشعوف گردیدند. به نظر مبارک این اقدام روش بسیار پسندیده ای نسبت به القاء تعالیم الهیه در قلوب و افکار اطفال جوان است تا به تدریج رشد و ترقی نموده، مردان و زنان نیرومندی ببار آیند و به خدمت امرالله پردازند. هیکل مبارک را امید چنان است که در ظل این اهتمام بتوانید بعضی از والدین را نیز به عالم امر نزدیک نمائید." ۲

۱- پیام آسمانی جلد ۲ ص ۲۳۷

۲- مجموعه آثار مبارکه درباره تربیت بهائی ص ۱۱۴

نصوص حضرت عبدالبهاء

"این اطفال را تربیت بهائی خواهم تا در مُلک و ملکوت ترقی نمایند و سبب سرور دل و جان تو گردند. در آینده اخلاق عمومی بسیار فاسد گردد باید اطفال را تربیت بهائی نمود تا سعادت دو جهان یابند و الا در زحمت و مشقات افتند؛ زیرا سعادت عالم انسانی به اخلاق رحمانی است." ۱

اول تکلیف یاران الهی و اماء رحمانی آنستکه بآیّ-وجهِ کَانَ در تربیت و تعلیم اطفال از دُکور و اُنات کوشند." ۲

"تربیت عموم لازم است و وحدت اصول و قوانین تربیت نیز از الزم امور تا جمیع بشر تربیت واحده گردند؛ یعنی تعلیم و تربیت در جمیع مدارس عالم باید یکسان باشد. اصول و آداب، یک اصول و آداب گردد تا این سبب شود که وحدت عالم بشر، از صِغَر سنّ در قلوب جای گیرد." ۳

در این دور بدیع اساس متین، تمهید تعلیم و فنون و معارف است و به نصّ صریح باید جمیع اطفال به قدر لزوم تحصیل فنون نمایند؛ لهذا باید در هر شهری و قریه ای مدارس و مکاتب تأسیس گردد و جمیع اطفال به قدر لزوم در تحصیل بکوشند. لهذا هر نفسی که انفاقی در این مورد نماید شبهه ای نیست که مقبول درگاه احدیت شود و مورد تحسین و تمجید ملأ اعلی گردد." ۴

۱- مجموعه آثار مبارکه درباره تربیت بهائی ص ۳۹

۲- گلزار تعالیم بهائی ص ۱۰۵

۳- گلزار تعالیم بهائی ص ۱۱۱

۴- گلزار تعالیم بهائی ص ۲۲۲

مشارکت عمومی در امر تربیت

یکی از اصول بدیع تعلیم و تربیت در امر بهائی مشارکت عمومی در خدمات تعلیم و تربیتی است. یعنی همه افراد باید در آموزش و پرورش که به فرمودهٔ جمال قدم سبب ترقی و پیشرفت جامعه بشری افراد انسانیت خدمت و مساعدت نمایند. تأکید در مشارکت و مساعدت عمومی در امر تعلیم و تربیت بسیاری از مسائل و موانعی را که در تأمین تساوی حقوق و ایجاد امکانات برای به ظهور و بروز آمدن جواهر مکنون در وجود انسانی موجود است را بر طرف می سازد و جامعه ای را به وجود می آورد که در آن جو مساعد و مطلوبی برای آموزش و پرورش همه افراد حکمفرماست. "کل را وصیت می فرمائیم به ... اموری که سبب ارتقاء و ارتفاع نفوس است و سبب اعظم تربیت اولاد است. باید کل به آن تمسک نمایند."

مقاله جناب ایرج ایمن، سفینه عرفان جلد ۵ ص ۲۱۷

مناجات خاتمه

(به نیت موفقیت دانش آموزان در سال جدید تحصیلی)

الها معبودا

این نهالیست تو غرس نمودی از امطار سحاب رحمت آتش ده . توئی آن کریمی که عصیان عالم ترا از کرم منع ننمود و از بدایع فضلت باز نداشت توئی که جودت وجود را موجود فرمود و بافق اعلی راه نمود عبادت را از صراط مستقیمت منع مفرما. توئی قادر و توانا.

ادعیه حضرت محبوب ص ۳۵۲

حکایت

حضرت عبدالبها به یکی از مربیان میفرمایند که خدمت به اطفال افتخار من ، بلکه کار من و مایهٔ مباهات من است؛ و می فرمایند حال، شما از آن برخوردارید و من محروم. بنابراین هر نفسی که به تعلیم و تربیت اطفال بپردازد، بالتّیابه از حضرت عبدالبها این کار را انجام می دهد.

به خاطر دارم زمانی که با ششصد کودک زیبا، بی مدرسه در آن روستای ایران تجارب بسیاری داشتم؛ نمی دانستیم چه کنیم. در بیست خانه مختلف کلاس تشکیل دادیم. گاهی اوقات قطعه نانی برای من می آوردند و می گفتند، " این برای شماست." خیلی

خوشمزه بود" یادم می آید روزی از یکی از آنها، خواستم "مناجاتی بخواند" او بلند شد و گفت " دندانم لق شده، نمی توانم بخوانم." گفتم "بسیار خوب، بنشین." یکی دیگر از بچه ها گفت "مرا اگر بکشید امروز مناجات نمی خوانم." گفتم "بسیار خوب، از تو هم نمی خواهم بخوانی." بعد، یکی از بچه ها مناجاتی تلاوت کرد. به او گفتم "اما خوب نخواندی." بعد به نفر اول اشاره کردم و گفتم "اما او می خواند و تو یاد خواهی گرفت." نفر اول احساس غرور کرد و شروع کرد به خواندن. وسط مناجات گفت، "اما من گفتم نمی خوانم" حالا، بعد سالهای زیاد، بعد ۳۰ یا ۳۵ سال، به آلمان رفتم. کنفرانس عظیمی در شهر اشتوتگارت بود. وقتی کنفرانس تمام شد، گروهی از جوانان نشسته و عده ای ایستاده بودند. فکر کردم مبتدی هستند؛ نزد آنها رفتم و به انگلیسی گفتم "می توانم کاری برای شما انجام دهم؟" یکی از آنها لبخندی زد و به فارسی گفت "مرا نمی شناسید؟" نتوانستم او را بجا بیاورم. تصور کنید این کودک را بعد از سی سال ببینید. آنها اهل همان روستا بودند. سی نفر از آنها به آلمان آمده بودند که تحصیل کنند و محفل ملی آلمان خیلی از آنها راضی بود، چون گفته بودند هر تابستان نزد آنها خواهند رفت تا هر خدمتی به آنان رجوع شود انجام دهند. این جوانها اهل همان روستا بودند. حالا در وین همان کسی را که نمی خواست مناجات بخواند ملاقات کردم. او حالا فرد دانشمندی است، زیست شناس است. سازمان ملل از او دعوت کرده که برای ادامه تحقیقاتش به کانادا برود. وقتی مرا در بغل گرفت در گوشش گفتم "دندان چطور است؟" چه چیزی را می توانید بهتر از این پیدا کنید؟ چیزی بهتر از ارتباط بین خودتان و شاگردانتان؟ وقتی که بزرگ می شوند و بخصوص وقتی که ثمر بخش و مفید فایده می شوند و به خدمت عالم انسانی بپردازند؛ هیچ چیز بالاتر از این نیست.

تلخیص از تعلیم و تربیت در امر بهائی از سخنرانی ایادی امرالله جناب ابوالقاسم فیضی ص ۲۶